

ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

27. évfolyam - 3. szám

2019. június hó

A TARTALOMBÓL

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság XXIX. Közgyűlése - Albertirsza

A 2018-as nemzetközi Möller István emlékérem kitüntetettje: Prof. dr. hab. eng. Bogusław Szmygin

Búcsúzunk...

Elhunyt Michael Petzet (1933-2019)

Rados Jenő emlékérem 2019: Arnóth Ádám

ICOMOS Európai elnökök tanácskozása 2019. június 13-16 – Lisszabon

Fejérdy Tamás a Pannon Egyetem címzetes egyetemi tanára lett

ICOMOS közgyűlés 2019– Albertirsa

2019. május 24-én Albertirsán, a régi Zsinagóga (Művészetek Háza) épületében tartotta meg az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület XXIX. éves rendes közgyűlését.

A megjelenteket a levezető elnök, Nagy Gergely, és Fazekas László, Albertirsa polgármestere köszöntötte.

A közgyűlés 1 perces néma felállással emlékezett meg az elmúlt közgyűlés óta elhunyt kollegáiról, tagjairól, kiténtetettjeiről: Faragó Jánosról, Kalmár Péterről, dr. Kubinszky Mihályról, Tóth Kálmánról és Turányi Erzsébetről.

A napirend szerint ezután került sor Nagy Gergely elnöki beszámolójára, ami magába foglalta a szakbizottsági beszámolókat is ismertető főtitkári beszámolót, majd az ellenőrző bizottság 2018-as pénzügyi évével kapcsolatos beszámolójára, amit az ellenőrző bizottság elnöke, Kacs Kovics Fruzsina ismertetett. A beszámolókat, valamint a 2018-as közhasznúsági beszámolót a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Az elnökségi, szakbizottsági és az egyszerűsített pénzügyi beszámolókat az alábbiakban tesszük közzé:

Nagy Gergely:

AZ ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület Közhasznúsági beszámolója a 2018 évi tevékenységéről.

A 2018-as év, mint választási év, az ICOMOS MNB életében hivatalosan is két fél esztendőre tagolódik. Az első évfelet a régi vezetés, a másodikat a választás utáni új vezetés gondozta. A szakmai környezet változékonysága és váratlan átalakulásai következtében jelenlévő kiszámíthatatlansága mindkét időszakban azonos iránypont nélküli működési környezetet nyújtott. Általában hasonló esetekben csak egy fél évet átfogó beszámolóhoz tartozik a jelenlegi elnök illetékessége, de a folytonosság érdekében talán nem tekinthető kompetencia túllépésnek, ha jelen beszámoló a teljes évet áttekinti annak érdekében, hogy a tagság teljesebb képet nyerhessen a szervezet éves munkájáról.

Tisztelet az előző vezetésnek, mert a májusi választás után rendezett szervezeti munkát kellett folytatnia a megújult vezetésnek. A korábbi ciklus zilált működési környezete ellenére sikeresen kiegyensúlyozott gazdasági világot teremtett. Ez elsősorban a kifelé történő szakmai együttműködés során felvállalt programok megszervezése, szakértése kapcsán kötött szerződéseknak, megállapodásoknak volt köszönhető. Másik oldalról a saját szakmai programok pályázatok segítségével való támogatása szintén komoly erőt jelentett. Ez egyben lehetőséget is nyújtott arra, hogy az irodaműködés feltételeinek egy részéhez forrást lehessen rendelni.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság életében a 2018-as évet is kettős érzülettel értékelhetjük. Munkánkat a külső feltételek mindig alapvetően meghatározták. Külső működési feltételek között a hazai szakmai kapcsolatokat soroljuk elsőnek. Történelmünk során mindig jellemző volt, hogy szervezetünk nem csak tagjai számára jelent lehetőséget, hanem hivatalos szakmai partnereink számára is számtalan kölcsönösen előnyös szakmai együttműködésnek teremthetjük meg a feltételét. Ez az együttműködési lehetőség egy kicsit az egymás munkájának a segítségét, az együttműködés pedig a feladatok megosztásának a lehetőségét is magában rejti. Ezért is sajnálatos, hogy a folyamatos átalakulás következtében immár rendszeres feladatunkká vált elkötelezettségünkől adódóan a partnerkapcsolatok építése a változó intézményrendszerrel.

Jelenthetem, hogy az elmúlt évben is alapszabályunkban meghatározott céljainkat szolgáltuk. A tagfelvételi kérelmeken látjuk, hogy ahogy annak ellenére, hogy szűkül körülöttünk a kör, látszik, hogy sokan tartják fontosnak a szervezetünkhöz való csatlakozást. A felvételnél továbbra is meghatározó a szakmai követelmény a műemlékvédelem iránti elkötelezettség.

247 egyéni tagot, 12 fő „fiatal szakembert” és 8 fő tiszteletbeli tagot valamint 19 jogi tagot számlált Egyesületünk 2018-ban.

Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy nem csak a jelentkezők számára fontos az ICOMOS tagság, hanem az új tagok az ICOMOS számára is ugyanolyan fontosak.

Szervezeti élet

2018-ban a vezetőséget 5 alkalommal hívtuk össze, a Tanácsadó Testület 3 alkalommal ülésezett. A választást követően a Tanácsadó Testület vezetése is megváltozott, Janotti Judit és Arnóth Ádám munkáját megköszönve az új testület Szikra Évát és Karácsony Tamást választotta meg elnökének, illetve az elnök helyettesének.

Szakmai tevékenység - programok

A 2018-as év szakmai programjainak eredményessége nem a mai vezetésnek köszönhető. Ugyanis a programok előkészítését még a 2017-es pályázati évben kellett előkészíteni. Pusztán a lebonyolítás, a megvalósítás kötődik a 2018-ban aktívakhoz, amit azért természetesen nem szabad lebecsülni, mert ismét különösen mozgalmas évet zártunk.

Számos rendezvényünk az Európai Kulturális Örökség Éve programhoz kötődött. Az Országos Műemléki Konferencia igazán 2017-ben volt esedékes, de az technikai okok miatt átcsúszott az év januárjára, ezért ez a program is a beszámoló részét kell képezze. A Magyar Tudományos Akadémián tartottuk az ülést „Örökségünk – múlt és jövő találkozása” címmel.

Szentendrén tartottuk a Műemléki Világnap rendezvényét. Közös örökség – Közös felelősség címmel ez a konferencia is az Európai Kulturális Örökség Éve programhoz kötődött. Ekkor adtuk át Nagydobsza Talpas ház felújításáért, Püspökszentlászló kastély és kápolna felújításáért, Torna Nagyboldogasszony templom falképeinek helyreállításáért az ICOMOS díjakat, valamint a Bazalt Kft-nek, György Andrásnak és Lőrinczi Zsuzsának a Példaadó Műemlékgondozásért díjat.

Citrom díjunk a védett budapesti Tisztviselőtelep épületének felelőtlen elbontására, az önkormányzat vezérelte Wekerle-telepi óvoda ablakok szakszerűtlen cseréjére és a váci Irgalmas rendi kápolna leszegényítő, szakszerűtlen helyreállítására és annak következményeire kívánta felhívni a figyelmet.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság büszkeséggel fogadta két vezetőségi tagunk rangos elismerését. 2018-ban Forster díjat kapott Nagy Gábor, Stephanus díjjal Valter Ilona munkásságát ismerték el. Mindketten vezetőségi tagjaink, ezúton is szívből gratulálunk a rangos elismeréshez.

Budajenőn tartottuk a 2018-as tisztújító közgyűlésünket, „Történeti épületek új szerepkörben” címmel hirdettük meg a kapcsolódó délutáni szakmai programot. Hagyományainknak megfelelően ezen a rendezvényen adhattuk át a Möller díjat, amit 2018-ban Káldi Gyula érdemelt ki.

A Román András Nyári Egyetem Európai örökség és örökség turizmus címmel hirdette meg szokásos egyhetes szakmai programját Síkfőkútra. Ismét teltházas rendezvény volt, Kovács Erzsébetnek köszönhetjük a programot, Fejérdy Tamás volt a program levezető elnöke. A rendezvény technikai lebonyolítását a TIT Bugát Pál Egyesület segítette, mint ahogy ez minden más alkalommal is történik.

Veöreös András elkötelezettségének köszönhető, hogy immár negyedik alkalommal került megrendezésre Győrben a „Kortárs építészettörténet” konferencia, ahol az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság társrendezőként vesz részt.

Európai örökség éve alkalmából június 14-15-én az Artifex-el közös rendezvényünk volt az „Érték-változás-közösség: Európa az örökségvédelem tükrében” címmel megrendezett konferencia, ahol a szakmai rész képviselőjével volt társrendező az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság.

Szeptember 9-én Ágostházi László építészre, tagtársunkra emlékeztünk a FUGA-ban tartott konferencián.

Társrendezőként vettünk részt az NKA 25. évfordulója alkalmából rendezett konferencián Aquincumban, az Örökségvédelem Kollégiuma égisze alatt szervezett programban. Az Örökségünk jövője – Jövők Öröksége címmel meghirdetett egyéves emlékeztető programsorozat révén kaptuk a felkérést a szervezői részvételre.

Sokszínű védelem címmel 2018-ban is megrendezésre került a kétévenkénti rendszerességű népi építészeti tanácskozás. Békés már szinte márkanév lett, a település is ragaszkodik ehhez a rangos rendezvényhez. A szakbizottság alapította Múltját Őrző ház díj is egyre nagyobb érdeklődést vált ki, amit a pályázók viszonylag nagy száma is mutat. Dobosyné Antal Anna, a népi építészeti szakbizottság elnökének szerkesztésében jelent meg az előző Békési kötet, amit a gyors változások miatt már a megjelenésekor is kortörténeti dokumentumnak tekinthetünk.

Másik fontos kiadványunk volt Román András írásainak a gyűjteménye. „Amitől még szebb lehetne a város” címmel jelent meg a ma is érvényes gondolatokat tartalmazó tanulmánykötet.

A kívülálló számára is egyre látogatottabb ICOMOS Híradónak 2018-ban is hat lapszáma jelent meg Keller Annamária szerkesztésében.

Az információáramlás segítésére weblapunk is újjászületett. Az NKA segítségével honlapunk és számítástechnikai hátterünk is korszerűbb lett. Mindenki öröme történt a Dobosy Kristóf munkájának köszönhető igazán látványos megújulás. Jobban áttekinthető, rendszerezettebb és látványosabb lett megjelenésünk, de ezen túl a nyelvi permutációnak, a szakbizottsági kapcsolatoknak is megteremtettük a lehetőségét, kiterjedtebb elérhetőséget biztosítottunk archívumunknak és minden információtárunknak.

Egyéb feladatunk között szerepelt a 2018-ban a Műemlékvédelem lap segítése, a 2017-es számok megjelenésének szervezése. Vukoszávlyev Zorán főszerkesztő úrral kialakult kiváló együttműködésnek köszönhető, hogy a lap kiadása folyamatos lehetett a szervezeti nehézségek ellenére.

Szakbizottságok

Az ICOMOS szakmai munkáját szakbizottságai révén is kifejti. Szakbizottságaink munkáját tekintve a szárnyalótól a szunnyadóig minden megtalálható.

Az Örökzöld Klub a Történeti Kertek Szakbizottságának öröndetesen rendszeres a programja. Szikra Éva vezetésével a szakterület fontos szervezetévé vált ez a tudományos szakbizottságunk.

Ehhez fogható meghatározó munkát végez Dobosyné Antal Anna vezetésével a Népi Építészeti Szakbizottság – a Békési Népi Építészeti konferencia és a kapcsolódó – immár hagyományos - tudományos dokumentáció a népi építészet tudományterületének fontos forrása.

Két szakbizottság – a Falkép és a Történeti település szakbizottság egyelőre nemzetközi szinten jelentősebb szerepet tölt be, mint ahogy az a hazai szakmai életben látható.

A Falkép Bizottság Wierdl Zsuzsa vezetésével a nemzetközi Tudományos Bizottság munkájával azonos tevékenységet fejt ki, a firenzei nemzetközi konferencia Falképes Utak programot hirdetett, ami jelentős lehetőséget rejt a magyarországi értékek megismertetésében is.

A történeti települések szakbizottság életében a közép-európai regionális szervezet megalapítása volt a legjelentősebb esemény, ahol Magyarország alapító tag lehetett. Nagy valószínűséggel 2021-ben regionális ülés szervezése is feladatunkká válik, ami talán a hazai bizottsági munkának is lendületet ad.

A Kulturális Turizmus Szakbizottság munkáját Kovács Erzsébet szervezi. Rendszeres programjai különleges, vagy aktuális helyszíneket keres fel, és mutat be. Programjainak látogatottsága szakmai népszerűségüket is mutatja.

A régészeti szakbizottságban elnök váltás történt. Visy Zsolt leköszönő elnök munkáját Feld István vette át, aki kísérletet tesz a nagy múltú bizottság életének felélesztésére.

Az Örökségdokumentációs Szakbizottság a legkorszerűbb programok alkalmazásának segítségével kiállításokon, előadásokon jelenik meg.

Az Ipari Örökség Szakbizottság minden évben megrendezi konferenciáját, amit Németh Györgyi elnökasszony munkájának köszönhetünk.

A szerkezeti, a konzerválási, a szakképzési szakbizottságokat egyelőre szunnyadó bizottságoknak tekinthetjük.

Reményeink szerint aktív bizottságaink mellé a jövőben egyre több szakbizottság felzárkózásának lehetünk majd élvezői.

Hazai szakmai kapcsolataink

A munkákban partnernek tekinthető, vagy hasonló célokért dolgozó szakmai szervezetek közül mindegyikkel aktív kapcsolatban áll az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság. A Magyar Urbanisztikai Társaság, a Magyar Építőművészek Szövetsége, a Porta Speciosa, A Magyar Építész Kamara, azon belül is a Műemlékvédelmi tagozat, a Város és Faluvédők Szövetsége, a RÉKE mind kiváló partnereink. A Magyar Urbanisztikai Társasággal közösen hirdetjük meg a Közterület-megújítási Nívódíjat, a társszervezetek részt vesznek díjbizottságaink munkájában. Kapcsolataink kölcsönösek, több tagunk is aktív tagjai társszervezeteinknek.

Nemzetközi kapcsolataink

Nemzetközi kapcsolataink jellemzően a szervezet hivatalos keretein belül épülnek, illetve a nemzetközi szakbizottságokban folyó munka során fejlődnek. 2018-ban is több rendezvényen lehettünk jelen, bár kétségtelen, hogy a magyar szervezet nemzetközi elfogadottságához képest lényegesen kisebb szerepet és jelenlétet tud vállalni, mint amit súlyánál fogva elvárnak tőle.

Europa Nostra májusi tisztújító közgyűlésén - Párizsban - Arnóth Ádám képviselte Magyarországot.

Köszönettel tartozunk Fejérdy Tamásnak, aki vállalta, hogy az európai elnökök találkozáján Helsinkiben képviselje a Magyar Nemzeti Bizottságot júniusban.

Fejérdy Tamás, Klaniczay Péter Kovács Erzsébet vettek részt az Épített örökség felújításának elméleti kérdései tusházi konferencián ezúttal Kolozsvárott.

Magyar szervezésben és támogatással került sor Firenzében a Nemzetközi Falképbizottsági ülésre, Wierdl Zsuzsa elnök asszony szervezésében.

A CIVVIH Nimes-i tisztújító közgyűlésén Nagy Gergely vett részt.

A Nemzetközi Régészeti Tudományos Szakbizottság ülésén Visy Zsolt volt jelen a szicíliai ülésen. A nemzetközi szervezet Argentínában tartotta közgyűlését ahol Nagy Gergely és Veöreös András főtitkár képviselte szervezetünket.

Igazán szervezetünk elismerését is jelenti, hogy meghívottként Nagy Gergely részt vehetett egy hét fős munkacsoport munkájában. 2018-ban két brüsszeli, két párizsi és egy velencei ülésen dolgozta ki ez a bizottság az EU megbízására az Európai támogatottságú programok kulturális örökségvédelmi vonatkozását és az ezzel kapcsolatos irányelveket. A napokban jelenik meg végleges formájában és kerül minden országban vitára.

Az iroda

Az ICOMOS működésének mindig alapkérdése volt, hogy az iroda milyen módon tudja szolgálni a szervezetet. Ennek személyi feltételei Pakulár Ibolyának és Keller Annamáriának köszönhetően biztosított. Programjaink előkészítése és sikeres lebonyolítása jelentős mértékben az ő munkájuk eredménye. Talán nem is kell hangsúlyozni, hogy az iroda nélkül szervezhetetlenek a programok, a támogatások - pályázatok, nélkül pedig nincs program.

Az iroda helyiségét tekintve ismét mozgalmas év volt a 2018-as esztendő. A Miniszterelnökség, majd a Budavár gondoskodott igen szűkös irodahelyiségről, igaz azt ideiglenes elhelyezésnek tekintették. Sokak előtt ismert, hogy az iroda egyáltalán nem volt alkalmas munkánk segítésére, az archívumot, iratainkat és könyvtárunkat tartalmazó hányatott sorsú dobozaink raktárakban és folyosókon foglalták a helyet.

Az újabb átalakulással a NÖF vállalta feladatának irodahelyiségünk biztosítását. Hosszas egyeztetés után, több változat értékelését követően az iroda, a könyvtár, az archívum elhelyezésére is alkalmas, felújított helyiségbe költözhettünk. Köszönettel tartozunk a NÖF-nek és vezetőinek, akik az ICOMOS MNB szakmai jelentőségét ismerve és elismerve megfelelő irodahelyiséget bocsátottak rendelkezésünkre. A kapcsolódó folyosószakaszon a Panteon számára is alkalmas falfelülettel rendelkezhetünk.

Fejérdy Tamás több évig egyeztetette a Magyar Örökség Háza magasabb hivatalos szinten is felvállalt terveit. A választás után a három negyedéves csendet követően ez a program mintha háttérbe került volna. Az ICOMOS irodáinak megfelelő kialakítása mellett itt kaphattak volna más hasonló civil szervezetek is helyet, ahol közös kiszolgáló helyiségekben, tanácsteremben állandó örökségvédelmi eseményekkel lehetett volna felhívni a műemlékvédelem fontosságára a figyelmet. Elhelyezésünkkel a Magyar Örökség Háza nagyszerű gondolatának megvalósulása törvényszerűen kicsit hátrább lépett, de a gondolatot nem engedjük elfelejteni.

Pénzügyi helyzet

Korábban említésre került pénzügyi stabilitásunk. Alapfeladatunkból és elkötelezettségünkben adódóan feladataink kötöttek, programjaink indíttatása és témakörei is meghatározottak. A műemlékvédelem történetét ismerve követelmény a szakmai elvek képviselése, függetlenül attól, hogy milyen felelős hivatalos szakmairányítás van érvényben. Ez a bizonytalan környezet a másik oldalról bizonytalanságot is jelent. A hivatalos szakmai szervezetek forgandóságának függvényében tartanak számot kapcsolatunkra, véleményünkre, partnerségünkre. Az együttműködés sokszor feladatátvállalást is jelent, aminek örülünk, ha ezeknek a feladatoknak a szakmai tartalmát is mi határozhatjuk meg (lásd OMK, Műemlékvédelem, stb. események szervezése).

Az együttműködésben a támogatás lehetősége is benne foglaltatik. Ugyanakkor minden támogatásban veszély is rejlik. Emiatt korábban a Tondach támogatás maradt el, most a MOL-al való több éves kiváló partnerség szakadt meg a Magasház ügye miatt.

Programjainkat az NKA segítségével tudjuk megszervezni. Az ICOMOS legjelentősebb programtámogatója továbbra is az NKA volt a 2018-as évben. Továbbra is köszönettel tartozunk az NKA-nak, ahol a nemzetközi tagdíjbefizetésünket pályázhatjuk meg, amiből az irodai dolgozók bérköltségének a cca fele biztosítható.

A Román András Nyári Egyetem és a kisebb konferenciák megszervezéséhez, vagy a Békési Népi konferencia megrendezéséhez óriási segítséget jelent a pályázati lehetőség. Enélkül szakmai programjainkat lényegesen szerényebb körülmények között, szűkebb körben lehetne megszervezni.

Működésünkhöz 2018-ban is támogatást kaptunk a Miniszterelnökségtől is, amit ez alkalommal is meg kell köszönjünk.

Az ICOMOS az elmúlt esztendőben is nagyon nehéz szakmai környezetben kellett boldoguljon. Sok, meggyőző tudással rendelkező szakember ismét az átszervezések áldozatává vált. Talán a szabályozás és a szervezet körötti bizonytalanságoknak is tulajdonítható, hogy számos olyan helyzet adódott Budapesten, ami komolyan veszélyezteti a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékének megőrzését. Az ICOMOS nem ismerhette meg az itt járt világörökségi misszió jelentését, de levélben aggodalmát volt köteles kifejezni a veszélyes építési szándékokkal kapcsolatban. A MOL székház története a 2017-es évre nyúlik vissza. Az Angyalföldre tervezett magasház építések, valamint a világörökségi magterületen egy 19. századi épület bontása készítette arra az ICOMOS MNB-t, hogy ügyfélként jelentkezzen az engedélyezési eljárásba. A három ügyben három eltérő indoklással utasították el jelentkezésünket. A világörökségi értékekre veszélyt jelentő programokkal kapcsolatban alapszabályunkban meghatározott elveink és céljaink miatt kötelességünk ezeket a veszélyeket jelezni, vagy erre felhívni a döntéshozók figyelmét. Kétségtelen, hogy választ nem kaptunk.

Az elmúlt év programjainak sikere a 2018 tisztújításig szolgáló Fejérdy Tamás elnök úr vezette Vezetőség munkájának eredménye, amiért köszönettel tartozunk.

Köszönettel tartozunk továbbá minden tagunknak, akik munkájukkal, aktív jelenlétükkel, gondolataikkal segítették programjaink megvalósítását az ötlettől a pályázaton, a szervezésen, a lebonyolításon, a részvételen át az elszámolásig. Meg kell köszönjem a vezetőség, Veöreös András főtitkár úr, Arnóth Ádám, Dobosyné Antal Anna és Klaniczay Péter alelnök urak, és Fejérdy Tamás tiszteletbeli elnök úr munkáját.

2018-ban 46 olyan eseményünk volt, ami kifejezetten a szakmai épülést szolgálta a műemlékvédelem eredeti céljainak érdekében. Emögött hatalmas szakbizottsági és adminisztratív munka van, ami egyáltalán nem látszik kívülről. Ezt az önzetlen munkát szeretném megköszönni az aktív szakbizottságok vezetőinek, tagjainak. A programok sikeres lebonyolítása irodánknak köszönhető, ami pontosabban Pakulár Ibolya mindenre kiterjedő lelkiismeretes munkáját és Keller Annamária kitartó agilitását jelenti, amiért az egész szervezet nevében kell köszönetet mondanom.

A 2018-as év programjai nem valósulhattak volna meg egymás segítése, szakmai összefogás nélkül. Ennek folytatását kérem mindenkitől a következő évben is közös ügyünk, a műemlékvédelem jövője érdekében.

Szabizottsági beszámoló:

Örökség Dokumentációs Szabizottság éves beszámolója – 2018

Szabizottságunk 2018. évi tevékenysége egyrészt a műemléki **értékmentő dokumentációk készítése** másrészt a **kulturális örökségi értékek népszerűsítése** volt.

A szakmai alapú örökségvédelmi koncepciónak két pillérét innovatív módon folyamatosan fejlesztjük és a gyakorlati megvalósításba adaptáljuk:

1. A kulturális örökségi értékek népszerűsítése
3D Integrált Interaktív Virtuális megjelenítés Online internet elérhetőséggel – kultúra alapú társadalomfejlesztés: értékek bemutatása, ismertetése, közvetítés a szakma és a szélesebb közönség számára.
2. Gyakorlatorientált tevékenységgel kulturális javak megőrzésének kísérlete hazai és külföldi kutatási programok keretében.
3. Társzervezeti kapcsolatok építése - fontos mivel a műemléki kutatás és tevékenység interdiszciplináris működés.

Kutatási-szakértői feladatok és ismeretterjesztés (melyekben aktívan részt vettek tagjaink)

- Debreceni Déri Múzeum Munkácsy trilógia 3D Integrált Interaktív Virtuális bemutatása
<http://visit360.net/munkacsytrilogia/>
Békéscsaba Munkácsy relikviák virtuális bemutatása, szintén a fenti linken elérhető Online.
- Munkácsy Mihály kiállítás a Szentpétervári ERMITÁZS-ban (Válogatás a Magyar Nemzeti Galéria és Pákh Imre magángyűjteményéből)
http://visit360.net/clients/munkacsy_hermitage/index.html
- Elkészítettük a Székesfehérvár II. János Pál téren folyó 4 karéjos templom ásatási dokumentációját fotogrammetriai módszerrel és megjelenítését 3D Integrált Interaktív Virtuális multimédiával.
<http://visit360.net/clients/nygykarejos/>
- A kulturális örökségek ismertetése és közzététele témakört bővítettük a határon túli magyar emlékek bemutatásával. A Rómer Flóris Terv keretében feldolgoztuk három kárpátaljai templom Palágykomoróc, Técső és Visk 3D integrált Interaktív Virtuális anyagát mely látható:
<http://visit360.net/clients/karpatalja/>
- Rendszereztek a jáki templom archív tervtári anyagát, az 1992-2002 között készült IMS Építészeti fotogrammetriai dokumentációkról egységes katalógus készült logikus rajzáttekintővel.
- Reprezentatív nyomtatottakat készítettünk a Budavári Mátyás Templom felmérési rajzaiból és műszaki dokumentációiból, részt vettünk egy 30 példányos számozott kétnyelvű reprezentatív kiadvány megjelenítésében.

Szakkiállítás - Konferencia:

- Előadás: Tuszád-2018 „Documenting Heritage Values and their Online Accessibility” Vajda József
- Érték, Változás, Közösség: Európa az örökségvédelem tükrében c. konferencián kiállítás a Román Csarnok felújítás előtti állapotáról.
- Megújuló Örökség XIX. A határon túli magyar épített örökség kutatása és megóvása konferencián részvétel és a konferencia digitális rögzítése.

Oktatási, előadói tevékenység:

Egyetemi oktatás: Kolozsvár Bolyai Egyetem Műemlékvédelmi Szakmérnök képzés
„Műemlékek beavatkozás előtti állapot dokumentálása” tantárgy oktatása.

Vajda József
szabizottsági elnök

Történeti kertek Szakbizottság éves beszámolója – 2018

A 2018-as év egyik legjelentősebb programja számunkra az *Európai Kulturális Örökség Éve 2018* keretén belül a kertekre vonatkozó kiemelt figyelem volt. A **HEREIN in the Gardens** nemzetközi rendezvény sorozatba (június első hétvégéjén) Magyarország is bekapcsolódott, igaz hogy egyelőre csak hat objektummal. Mivel ez egy folyamatosan bővíthető lehetőség, így nagyon örvendetes, hogy már mi is felkerültünk a látogatásra érdemes európai kertek térképére.

Az előkészítésben a Miniszterelnökség kollégái mellett több tagtársunk is aktívan részt vett. Januárban a Kulturális Év indításán az MTA-ban, mint a szakbizottság elnöke előadást tartottam, amelyben megfogalmaztam ennek a rendezvénynek a jelentőségét a hazai történeti kertek számára. Tavasszal a Magyar Arborétumok és Botanikus kertek Szövetsége (MABOSZ) - kiemelve Zsigmond Vince, MABOSZ főtitkár óriási szerepét - ehhez illeszkedően előkészítő tudományos konferenciát szervezett Szarvason. Meghívásukra magas rangú szakemberek (tájépítészek, kerttörténészek, botanikusok, főkertészek) érkeztek Franciaországból, akik átadták eddigi tapasztalataikat. A szarvasi konferencián szakbizottságunk további jeles tagjai - Herczeg Ágnes, Hajdu Nagy Gergely, Szabadics Anita, Takács Kata, Zsigmond Vince is tartottak előadásokat, majd meglátogattak néhány fontosabb történeti kert, arborétumot a régióban.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően részt vettünk az Urbanisztikai Társaság és az ICOMOS MNB által meghirdetett *Történeti városközpontok rehabilitációja* c. pályázat bíráló bizottságában.

2018. márciusában megjelent az előző évi Kertturizmus konferenciánk kiadványa: **„A kertturizmus lehetőségei Magyarországon”** az ICOMOS MNB kiadásában (szerkesztés: Herczeg Ágnes, Szikra Éva).

A **„Virágos Magyarország”** mozgalom először adott olyan településnek díjat, ahol sikeres műemléki környezet felújítás történt. A felhívás szakmai megfogalmazásában is részt vettünk.

Őszől megkezdjük a 2019-re tervezett konferenciánk előkészítő munkáit. Sikeresen pályáztunk Balogh András festőművész-tanár 100. születésnapja alkalmából egy, a művészet-kertművészet kapcsolatával foglalkozó rendezvényre (Herczeg Ágnes, Illés Zsuzsa, Szikra Éva).

Elindult, a szintén 2019-re tervezett Mőcsényi Mihály 100. születésnapjára tervezett rendezvények szervezése a SZIE - Tájépítészeti Kara, az MTA - Tájépítészeti Albizottsága irányításával (M. Szilágyi Kinga vezetésével).

Évek óta részt veszünk az FM által koordinált **ETENKM** (Európai Tájjegyzmény...) szakmai háttérmunkájában (Szikra Éva, M. Szilágyi Kinga).

Az **Örök-Zöld-Klub** szakmai összejöveteleit változatlanul a FUGÁ-ban tartjuk. A klub átlag másfél-két havonta jelentkezett meghívott előadókkal. A tudományos igényű nyitóelőadások a szakterület izgalmas kérdéseivel, feladataival foglalkoznak. Az előadásokat oldott hangvétellű beszélgetések követik (szervezés: Hajdu Nagy Gergely, Szikra Éva).

Szaktársaink közül többen folyamatosan tartanak tudományos és népszerűsítő előadásokat, jelentetnek meg cikkeket, tanulmányokat itthon és külföldön egyaránt.

Csak a legfontosabbakat kiemelve: M. Szilágyi Kinga Ljubljanában a Városligetről, Rómában az European Association for Urban Heritage (EAUH) konferenciáján tartott előadást, amelyben most először jelent meg a tájépítészet. Sylvester Edina: Tájban élő város, Városban élő táj. (Tájtörténet és tájvédelem) Mit „akar” a táj című egyetemi kiadványban tett közzé egy tanulmányt.

Itt jegyezhetjük meg, hogy több ICOMOS tagunk erdélyi egyetemeken oktat, többek között a történeti kertek ügyét is szolgálva (Herczeg Ágnes, Geccséné Tar Imola, Takács Kata).

Célul tűztük ki, és 2018-ben sikerült is folyamatosan tartani a kapcsolatot a korábbi műemlékes kollégákkal, területi felügyelőkkel (NÖF, Lechner Központ, BM; a SZIE- Tájépítészeti Karával, az MTA Tájépítészeti Albizottságával; a Tájépítész Kamarával, valamint egyéb szakmai szervezeteinkkel (Tájépítész Szövetség). Nagyobb horderejű szakmai kérdésekben csak közösen léphetünk fel!

Az ICOMOS MNB-hez érkező, s a *műemlékes szakmát érintő törvény előkészítések* megvitatásában is a lehetőségekhez képest szerepet vállaltunk.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy továbbra is felelősséget vállalunk a műemlékvédelem több évtizedes hagyományait képviselő értékek védelmében, és minden lehetséges fórumon megkísérlünk érvényt szerezni szakmai nézeteinknek!

Szikra Éva
szakbizottsági elnök

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság 2016-os közhasznúsági beszámolója (Eredménykimutatás, Mérleg, és Közhasznúsági Melléklet) az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság www.icomos.hu honlapján tekinthető meg, az ICOMOS Híradóban csak Közgyűlésen is kivetített *Összesített éves beszámoló – Eredménykimutatás és Mérleg - 2018. 01. 01. – 2018. 12. 31.* tesszük közzé:

1 8 0 8 3 8 9 7 9 4 1 2 5 2 9 0 1
Statistikai számjel

0 1 - 0 1 - 7 0 6 9
Cégjegyzékszám

ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület
Összesített éves beszámoló - Eredménykimutatás (összköl)

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.
Időszak

Ezer HUF				
Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év/id.	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
I.	Értékesítés nettó árbevétele - Vállalkozási tevékenység	1 000	0	687
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke - Közhasznú tev.	1 684	0	3 254
III.	Egyéb bevételek ebből	42 422	0	33 839
	tagdíj, alapítótól kapott befizetés	5 330	0	5 443
	támogatások	37 092	0	28 397
IV.	Pénzügyi műveletek bevételei	0	0	0
V.	Rendkívüli bevételek	0	0	0
	alapítótól kapott befizetés		0	0
	támogatások		0	0
A.	ÖSSZES BEVÉTEL	45 106	0	37 781
VI.	Anyagjellegű ráfordítások	28 083	0	37 961
VII.	Személyi jellegű ráfordítások	8 172	0	8 440
	vezető tisztségviselők juttatásai	0	0	0
VIII.	Értékcsökkenési leírás	150	0	117
IX.	Egyéb ráfordítások	0	0	0
X.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0	0
XI.	Rendkívüli ráfordítások	0	0	0
B.	ÖSSZES RÁFORDÍTÁS	36 405	0	46 518
	ebből közhasznú tevékenység ráfordításai	36 405	0	46 518
C.	SZOKÁSOS ÜZLETI EREDMÉNY (+A.-B.)	8 701	0	-8 737
XII.	Adófizetési kötelezettség	0	0	0
D.	ADÓZOTT EREDMÉNY (+E.-XII.)	8 701	0	-8 737
XIII.	Jóváhagyott osztalék	0	0	0
E.	TÁRGYÉVI EREDMÉNY	8 701	0	-8 737
		0	0	0
A	Központi költségvetési támogatás	37 032	0	27 601
B	Helyi Önkormányzati költségvetési támogatás	0	0	0
C	FU strukturális alapjalból, ill. Kohéziós alapból támogatás	0	0	0
D	Normatív támogatás	0	0	0
F	SZJA 1%	59	0	314
F	Közzszolgálati bevétel	0	0	0

Keltetés: 2019.05.20

a vállalkozás vezetője

1 8 0 8 3 8 9 7 9 4 1 2 5 2 9 0 1
 Statisztikai számjel

0 1 - 0 1 - 7 0 6 9
 Cégjegyzékszám

ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület
 Egyszerűsített éves beszámoló - Mérleg "A"

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.
 Időszak

Ezer HUF

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év/id.	E.őző év[ek] módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
1	A. Befektetett eszközök (02.+04.+06. sor)	0	0	627
2	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	0	0	0
3	02. sorból: Immateriális javak értékhelyesbítése	0	0	0
4	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	0	0	627
5	04. sorból: Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0
6	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0	0	0
7	06. sorból: Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesb.	0	0	0
8	B. Forgóeszközök (09.+10.+11.+12. sor)	22 080	0	12 701
9	I. KÉSZLETEK	0	0	0
10	III. KÖVETELÉSEK	0	0	398
11	III. ÉRTÉKPAPÍROK	0	0	0
12	IV. PÉNZESZKÖZÖK	22 080	0	12 303
13	C. Aktív időbeli elhatárolások	0	0	0
14	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (01.+08.+13. sor)	22 080	0	13 328
15	D. Saját tőke (16.+17.+18.+19.+20.+21.+22.sor)	17 040	0	8 303
16	I. JEGYZETT TŐKE	0	0	0
17	III. TŐKÉVÁLTOZÁS / EREDMÉNY	8 339	0	17 040
18	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	0	0	0
19	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0
20	V. TÁRGYÉVI EREDMÉNY ALAPTEVÉKENYSÉGBŐL (közhasznú)	7 701	0	-9 424
21	VI. TÁRGYÉVI EREDMÉNY VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL	1 000	0	687
22	E. Céltartalékok	0	0	0
23	F. Kötelezettségek (24.+25.+26. sor)	276	0	141
24	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
25	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
26	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	276	0	141
27	G. Passzív időbeli elhatárolások	4 764	0	4 885
28	FORRÁSOK ÖSSZESEN (15.+23.+27. sor)	22 080	0	13 328

Keltezés: 2019.05.20

a vállalkozás vezetője

MÖLLER EMLÉKÉREM

A közgyűlésen ünnepélyes keretek között került kihirdetésre a 2018-as Möller István emlékérem, valamint az ötévente adományozható, 2018-ban ismét odaítélésre került Nemzetközi Möller István emlékérem kitüntetettje. Laudálást Tahi-Tóth Ilona, az Emlékelem Bizottság tagja tartott, a nemzetközi Möller díjas laudálását Nagy Gergely tartotta.

A Möller emlékbizottság döntése alapján az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága a 2018-as Möller István Emlékérmet

Lampert Rózsa Hajnalka építésznék,

a műemlékek védelme érdekében kifejtett több évtizedes műemlék felügyeleti, a műemlékvédelmet népszerűsítő publikációs tevékenységéért, Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatalának városképvédelmi és szakreferensi munkakörében végzett eredményes és példaértékű munkásságáért ítélte oda.

LAUDÁCIÓ

Építészmérnök, műemlékvédelmi szakmérnök, aki már az egyetemi évek alatt elkötelezte magát az örökségvédelemmel, bizonyítja ezt választott diplomatervének helyszíne is, Győr Káptalándomb műemléki környezetében egy panzió tervezése. Tizenegy év, elsősorban szerkezettervezési gyakorlati munkát követően került 1986-ban az Országos Műemlékvédelmi Hivatalhoz, ahol műemlék felügyelőként dolgozott egészen nyugdíjazásáig, 27 éven át. Jelenleg is aktív, és mint önkormányzati tanácsadó és városképvédelmi, műemléki referens dolgozik Budapest Főváros Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatalánál.

Az OMVH-nál először Bács-Kiskun és Szolnok megye műemlék felügyelője, Budapest területén a másodfokú szakhatósági ügyek intézője, majd az intézmény többszöri átalakításával és feladatkörének kibővítésével, Budapest II, III, és XIV. kerületének műemlékei és műemléki jelentőségű területei tartoztak felügyelete alá. Komoly sikereket ért el az átalakítások tervezőivel, kutatóival, fejlesztőivel együttműködve a tervezés, és a megvalósulás folyamatát követve és segítve, aminek eredményeként, több is ICOMOS díjat, Európa Nostra díjat, Ingatlanfejlesztési Nagydíjat is kapott, mint az Állatkert és Lukács Gyógyfürdő felújítása, a Bécsi Corner projekt fejlesztése, a Millenáris, egykori ipari /Ganz/ park rehabilitációja.

A Millenniumi emlékmű restaurálása, a Szépművészeti múzeum belső tereinek rekonstrukciója, a II. kerületi Napraforgó utcai lakótelep villáinak megmentése, az Átrium mozi színházzá alakítása, a Baár-Madas Gimnázium részleges felújítása, a II. III. kerület Óbuda-Újlak Aquincum területének régészeti emlékeinek kutatása érdekében végzett felügyeleti, majd ezt követő szakmai publikációs tevékenysége is jelentős. Több nemzetközi szakmai konferencián népszerűsítette aktív részvétellel, előadásaival az aktuális magyar műemlékvédelmi munkát.

Az elmúlt években mint fővárosi műemléki referens dolgozik, véleményezi Budapest főváros arculatát meghatározó fejlesztési terveket, fővárosi tervtanácsi tag és a főváros által az elmúlt években is jelentős összeggel támogatott társasházi felújítási pályázatok bírálatában, azok megvalósításának folyamatában, az ellenőrzésében fiatal építész gyakornok munkatársakkal együtt dolgozik. Ezzel a nagyon fontos, a gyakorlati műemlék felügyeleti munkát tanító mentori munkával egy olyan több évtizedes tapasztalatot ad át, amit megtanulni, ellesni a mai megosztott és részfeladatokat ellátó hivatali környezetben szinte lehetetlen.

„az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága a 2018 évi Möller István emlékérmét Lampert Rózsa Hajnalka építésznék a műemlékvédelem érdekében kifejtett több évtizedes műemlék felügyeleti, azt népszerűsítő publikációs tevékenységéért, a Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatalának városképvédelmi és szakreferensi munkakörében végzett eredményes és példaértékű munkásságáért ítéli oda”.

✱

A Möller emlékbizottság döntése alapján az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága a 2018-as Nemzetközi Möller István Emlékérmét

Bogusław Szmygin
lengyel professzornak,
építésmérnöknek, műemlékvédelmi
szakmérnöknek

a műemlékvédelem elméleti és gyakorlati területén végzett kiemelkedő szakmai munkájának, az ICOMOS nemzetközi együttműködésének keretén belül végzett szakmai oktatási és kutatási területén kifejtett munkásságának, valamint, ezen belül, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága tudományos eseményein tanúsított kiemelkedő tevékenységének elismeréseként ítélte oda.

LAUDÁCIÓ

Professzor Dr. hab. Bogusław Szmygin a kortárs lengyel műemlékvédelem kiemelkedő, és nemzetközileg is elismert személyisége. 1982-ben a Lublini Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karán szerzett építőmérnöki diplomát. Műemlékvédelmi posztgraduális diplomáját 1984-ben szerezte a Varsói Műszaki Egyetemen, ugyanott egy második posztgraduális diplomát az épületek konzerválása és felújítása terén, 1986-ban, valamint pedagógiai posztgraduális diplomáját a Marie Curie-Sklodowska Egyetemen, 1987-ben. Doktori fokozatot szerzett a Krakkói Műszaki Egyetem Építészeti Karán, a szakdolgozat témája a "Szemiotika a műemlékek elemzésében" (1991), ezt posztdoktori diploma követte a Krakkói Műszaki Egyetem Építészeti Karán (2001). 2002-től professzor a Lublini Műszaki Egyetemen (Politechnika Lubelska), a Műemlék-konzerválási Tanszék vezetője. A 2008-2012-es időszakban az egyetem építőmérnöki és építészeti kar dékánja volt.

Szakterülete a műemlékek védelme és megőrzése (történelmi városok védelme és rehabilitációja, történelmi romok védelme, megőrzési doktrína, kortárs örökség koncepció, UNESCO Világörökség listája, műemlékvédelmi rendszerek, az építészeti műemlékek fenntartásának technikai kérdéseivel). Több mint 100 tudományos publikáció szerzője egyebek között „a lengyelországi „műemlék” fogalma és műemlékvédelmi doktrína kialakítása a 20. században” témában, 15 monográfia tudományos szerkesztője, több tucat külföldi előadás szerzője. Több hazai és külföldi kutatási program szervezője és alkotója, többek között a Tudományos Kutatási Bizottság, az Európai Unió, a Norvég Alap és a Kulturális Minisztérium együttműködő partnereként.

Számos nemzeti és nemzetközi oktatási program szervezője és megvalósítója a műemlékek helyreállítása és megőrzése terén (beleértve az oktatási filmek tucatnyi megvalósított forgatókönyvét).

A Lublini Műszaki Egyetemen a közelmúltban koordinálta az Építőmérnöki és Építésmérnöki Kar modernizációs programját, a Nemzetközi Fejlesztési Alapítvány „Városok megőrzése és megújítása program” koordinátora, a Lengyel Fejlesztési Alapítvány elnöke.

Az Egyetemen végzett munkája mellett többek között az ICOMOS Lengyel Nemzeti Bizottságának elnöke, az ICOMOS THEOPHILOS nemzetközi tudományos bizottságának főtákará, az UNESCO Világörökség Bizottságának lengyelországi elnöke a Lengyel Tudományos Akadémia Építészeti és Várostervezési Bizottságának tagja. Az ICOMOS Végrehajtó Bizottságának tagjaként több ciklusban aktívan vett részt a szervezet munkájában, különösen is az ICOMOS elvi-elméleti iránymutatást célzó tevékenységében. Több alkalommal részt vett az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság szakmai rendezvényein és emlékezetes előadásaival nagymértékben hozzájárult azok sikeréhez – amint arról az ICOMOS Híradó vonatkozó számai is beszámoltak.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a Nemzetközi Möller István díjjal fejezi ki elismerését és köszönetét Bogusław Szmygin professzornak.

ICOMOS PANTEON

A magyar műemlékvédelem már eltávozott nagy alakjainak emléket állító ICOMOS Műemlékvédelmi Panteon 2019-ben három újabb jeles taggal bővült.

Czétényi Piroska munkásságát és életútját Bende Csaba, Csiszár Árpád és Pálos Frigyes Leó munkásságát és életútját Janotti Judit ismertette. Czétényi Piroska emléklapját fia, Dr. Antal János, Pálos Frigyes Leó emléklapját a Múzeumbartók Egyesülete nevében Kálovits Antalné Nagy Judit vette át Nagy Gergely elnöktől. Csiszár Árpád hozzátartozói sajnos nem tudtak jelen lenni a Közgyűlésen, így számukra az Emléklapot egy későbbi időpontban fogjuk átadni.

Antalné Czétényi Piroska

(1934 – 2014)

MŰEMLEKVÉDELMI PANTEON

Antalné Czétényi Piroska a Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett építészmérnöki diplomát 1957-ben. 1968-ban az Università degli Studi di Roma Facoltà di Architettura-n műemlékvédelmi szakmérnöki oklevelet vehetett át. 1975-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen érdemelt ki doktori minősítést.

Az egyetem elvégzése után a Budapest Főváros Városrendezési és Építészeti Főosztályán belül működő Fővárosi Műemléki Felügyelőség munkatársa lett. Az osztály névváltozását követően szakmai tudása, műemléki elkötelezettsége elismeréseként a Budapesti Műemlékfelügyelőség osztályvezetőjének és Fővárosi Főtanácsosnak nevezték ki. Az általa húsz éven keresztül irányított intézmény vezetőjeként komoly tekintélyt vívott ki a fővárosi műemlékvédelemnek nem csak az akkori tanácsi szervezetben belül, hanem az egész fővárosban. A rendszerváltás idején vezetői székét megpályáztatták. Műemléki felügyelő maradt, majd nyugdíjazták, ekkor azonban már a Budapesti Műemlékfelügyelőség feladatköre az Országos Műemlékvédelmi Hivatalhoz került.

A műemlékek érdekében bámulatos leleményességgel állította az ügy szolgálatába a látszólag távoli szereplőket is, akik az Ő hatására váltak idővel a műemléket szerető, támogató partnerekké. Véleményére komolyan számítottak a műemlékvédelmi és építész-kollégák, városvédő társai.

A családját ért súlyos megpróbáltatások ellenére kitartóan dolgozott, részt vett szinte minden fórumon, ahol a műemlékvédelem érdekében lehetett tevékenykedni. Komoly szakmai elkötelezettséggel harcosan kiállt a műemlékvédelem ügyéért. Rendszeresen szót emelt Budapest rendkívüli értékű történeti városképének megőrzése érdekében.

A Magyar Építész Kamara Műemléki és Restaurátori Tagozatának alapító elnöke. Építész-, és urbanisztika-történetet tanított a Budapesti Műszaki Egyetem francia tagozatán. A műemlékvédelem szakmai civil szervezeteinek tagjaként és tisztségviselőjeként is aktívan dolgozott. Széleskörű szakmai ismeretei és nyelvtudása révén az ICOMOS munkáját nemcsak hazai, de nemzetközi vonatkozásban is segítette. A Porta Speciosa Egyesületben is az utolsó percig szolgálta a műemlékvédelem ügyét. A Budapesti Városvédő Egyesület munkájában a kezdetektől aktívan vett részt.

Mindenben lehetett a segítségére számítani a tabáni keresztől az epreskerti kálvárián át a margitszigeti Bodor-kútig, s tovább, a helytörténeti munkában, kiállítások létrehozásában is. Részt vett a felső-tiszai nagy árvíz felszámolásának építészeti előkészítésében. A nagykőrűi háza közelében lévő, 1803-ból származó Nepomuki Szent János szobrot részben a saját költségén restauráltatta, ugyanott a katolikus templom tornyának újjáépítését és statikai helyreállítását megszervezte, amiért a település díszpolgári címmel jutalmazta.

Rendszeresen olvashattuk írásait különböző szakmai periodikákban, mint például a Magyar Műemlékvédelem Évkönyvében, a Műemlékvédelemben, a Magyar Építőművészetben, az Építéstechnika folyóiratokban. Előadásokat tartott az Építész Továbbképzőn és számos nemzetközi és hazai konferencián. Sokrétű tevékenységéért egyebek mellett Forster Gyula és Gerő László díjjal is elismerte a szakma – az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a Műemlékvédelmi Panteonja révén őrzi emlékét.

Műemlékvédelmi Panteon, 2019

MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG

Csiszár Árpád

(1912–1989)

MŰEMLÉKVÉDELMI PANTEON

Református lelkész, múzeumalapító. 1912. március 8.-án született Fülesden (Szatmár megye). Ifjúkorát Szamostatárfalván töltötte. Teológiát tanult Debrecenben, de közben a filozófiai, történelmi és földrajzi szemináriumokat is látogatta és így hallgatta dr. Roska Mihály régészprofesszor előadásait is.

1938-ban Kölcsey Ferenc halálának 100 éves évfordulóján az országos megemlékezés sorozat megkoronázása volt a költő újratemetése. Az Országos Kölcsey Egyesület az akkor 26 éves Csiszár Árpádot kérte fel, hogy archeológusként közreműködjön a Kölcsey Ferenc és rokonai sírjának exhumálására szervezett bizottság munkájában.

Lelkészként több településen hirdette az igét: Bátyún, Nádudvaron, Halmiban, Kisbábonyban, Somkeréken, Magyarköblösön, Mérken és Tákoson. 1954-től a gergelyugornyai gyülekezet lelkésze, ahol a község két templomában huszonöt éven át szolgált. A teljes elhivatottsággal végzett lelkészség mellett a teológiai, hitbeli kérdésekkel párhuzamosan, vagy még inkább azzal együtt egy életen át kutatta múltunkat. Ahol hosszabb – rövidebb ideig élt, vagy csak megfordult, a hely múltját, a természeti adottságait, a helyi családi, társadalmi kapcsolatokat és a tárgyi kultúrát mind törekedett megismerni, feltérképezni. Elmélyülten tanulmányozta a népelet tárgyi és szellemi emlékeit, a falusi életmód alakulását. Figyelemmel kísérte környezetének régészeti és műemlékvédelmi eseményeit is. Ennek tanúsága többek között a szamostatárfalvai református templommal kapcsolatban, 1964-ben írott templomtörténeti adalékokkal szolgáló forrásértékű levele.

1963-ban kapott megbízást a vásárosnaményi Beregi Múzeum megszervezésére, melynek vezetője is lett. Fáradhatatlanul gyűjtötte a régi idők tárgyait és gyarapította az általa irányított múzeum régészeti és népművészeti gyűjteményét. 1965-től kezdődően kitaró munkája eredményeként alakult ki a Beregben készült háztartási öntvényekből, öntöttvas tárgyakból és kályhákból álló egyedülálló gyűjtemény. Érdeme volt, hogy sikerült felhívni a közvélemény figyelmét a hazai ipar történeti jelentőségére. Munkáját, megfigyeléseit folyamatosan publikálta. Írásai többségében a Nyíregyházi Jósa András Múzeum Évkönyvében és az Etnográfiában jelentek meg. Tanulmányozta a „Szatmár-beregi kismesterségek”-et, többek között a vályogvetők, téglavetők, nádkötők és mészkeszítők munkáját is, de a néprajz más jelentős területeivel is foglalkozott, neki köszönhetjük a Beregi népi textíliák lexikonját.

1989-ben bekövetkezett halálával rendkívüli lelkész, régész, etnográfus és műemlékvédő életút ért véget. Sokoldalú kutató ember volt, aki bárhol is szolgált, egész életét a gyűjtésnek, a megfigyelésnek, a tudományos feldolgozásnak szentelte, ami a beregi tájegység népi világának országos megismeréséhez és megbecsüléséhez vezetett.

Műemlékvédelmi Panteon, 2019

Pálos Frigyes Leó

(1924 – 2019)

MŰEMLÉKVÉDELMI PANTEON

Pálos Frigyes Leó 1924. január 23-án született Kispesten. 1947-ben szentelték pappá Vácott.

Kezdetben hitoktató volt Pestújhelyen, majd Kecskeméten, és káplánként szolgált a Hatvan-Belvárosi plébánián, amit ismét hitoktatói tevékenység követett Cegléden, Hatvanban és Vácott. 1960-tól 1978-ig plébános volt Teresken, majd 2004-ig Hatvan-Belvárosban.

1966-ban címzetes esperesi címet kapott, majd 1979-ben Szent Mihályról nevezett hatvani prépost lett, 1994-ben órkanonokká nevezték ki. Ekkortól lett a váci Székesegyházi Kincstár és Egyházmegyei Gyűjtemény igazgatója, és 2005-től a Váci Egyházmegye Építési és Egyházművészeti Bizottságának elnöke is. Irányító szerepet töltött be a váci nagypréposti palotában kialakított új múzeumi központ létrehozásában, amely több mint tíz évig tartó helyreállítás után 1999-ben nyílt meg.

Már első állomáshelyén, Pestújhelyen hatott rá a plébániatemplom Lechner Jenő által tervezett egységes stílusa és minden részletre kiterjedő igényessége. Az egyházművészet iránt ifjúkorától érdeklődött, különösen az ötvöstárgyakkal szeretett foglalkozni. Később a fafaragás vált szenvedélyévé, aminek szép példái a jászapáti templomba faragott gyertyatartók és a hatvani templomba faragott hátlap a Pécsről származó padok hiányzó elemeként.

Hatvani szolgálata során ismerkedett meg Leszkovszky György festőművésszel, akivel életre szóló barátságot kötött. A művészettörténeti tanulmányok elvégzésére is tőle kapott biztatást. A művészettörténész diplomát 1972-ben szerezte meg.

A műemlékvédelem jeles szakembereivel az ötvenes évek közepén lépett kapcsolatba a hatvani templomba készítendő Szent Adalbert freskó kapcsán.

Az eldugott nógrádi faluba, Tereskére, politikai okokból került 1960-ban, mivel a békemozgalomban nem kívánt részt venni. Ide szívesen ment, mert már korábban felhívta figyelmét Entz Géza a templom középkori pasztofóriumára. Itt fedezte fel a templom középkori részleteit, amiből szakdolgozatát is írta, majd hosszú éveken keresztül a templom helyreállításán, középkori értékeinek bemutatásán fáradozott. Ennek eredményeként sikerült a Szent László falképciklust feltárni és restaurálni, de a legfontosabb álmát, a szentély középkori boltozatának visszaállítását már nem érte meg.

Fontos szerepet vállalt Egyházasdegeleg középkori templomának helyreállításában is, és éveken keresztül előmozdítója volt Hévízgyörk háborúban megsérült középkori templomának újjáépítésének. Kerekharaszton és Csörögön az új templom építésének előkészítésében és lebonyolításában szerzett elvülhetetlen érdemeket. Mindezekon kívül az Egyházmegye egész területén, sőt az ország más pontján is nagy hozzáértéssel irányította a templomok helyreállítását, művészi díszítését és új liturgikus terek kialakítását.

A váci nagypréposti palota teljes helyreállítását követően évenként tematikus kiállításokat rendezett, és oroszánrésze volt az ehhez kapcsolódó tudományos konferenciák és kiadványok létrehozásában is. Hallatlan szervezőkészsége és széles ismertsége lehetővé tette, hogy a szakma legjobbjai adjanak elő évről évre. A váci egyházmegye múltját így kötötte össze az évszázadok során Vácot gazdagító személyek életével, többek között a két Althann, Migazzi, Esterházy Károly, Báthory Miklós nagyszerű tevékenységével, és egyes művészi korszakokkal, mint a barokk és a szecesszióval.

Élete utolsó percéig a Váci Egyházmegye szolgálatát tekintette fő feladatának és átfogó tudásával, szakmai útmutatásaival az egyházmegye művészi emlékeinek fennmaradásán, helyreállításán és megújításán munkálkodott.

Számos kitüntetést kapott, valamint Vác, Hatvan és Tereske díszpolgári címet is adományozott neki. A továbbiakban a Műemlékvédelmi Panteon méltán hirdeti emlékét.

Műemlékvédelmi Panteon, 2019

MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG

A közgyűlést követő ebéd után került sor a délutáni szakmai programjára „Közösségüket és/vagy funkciójukat veszített egyházi épületek veszélyeztetett öröksége” címmel és meghívott előadókkal, a konferencia levezető elnöke Nagy Gergely volt, összefoglalóját itt közöljük:

A program aktualitását a társadalmi változások, az életforma átalakulása következtében történő életforma váltás, a sokszor kulturálisan is megváltozó települések új helyzetből adódott. Ennek következtében a történeti értékeinket is képviselő templomaink is sok helyen veszélybe kerülnek. Egyháztól és vallástól függetlenül sok helyen vannak olyan templomok, amelyeket közösségeik nem tudnak eltartani, fenntartani. Természetes, hogy az egyház számára is fontosabb a még meglévő közösség lelki gondozása. Olyan társadalmi jelenségről van szó, ami eddig itthon nem kapott megfelelő figyelmet. Az országhatárokon belül a vidék helyzetét és a kérdéskör mögött húzódó tendenciákat vázolták fel a konferencia előadói.

Krähling János „Csodálatos örökség keres gondoskodó közösséget: evangélikus templomok a Dunántúlon” címmel mutatta be az evangélikus templomok hajdan volt rangos építészetét. Az evangélikus lakosság megtelepedésének körülményeit a történelmi események tükrében ismerhettük meg. A liturgikus célt szolgáló épületek tipológiai csoportosítását a középkori templomtípustól a centrális térhasználatig láthattuk, de a térformálás fejlődéstörténetén keresztül is láthatóvá vált. Áttekintést kaphattunk az ország különböző területein élő evangélikus közösségek épületeinek helyzetéről. Az előadás felhívta a figyelmet, hogy minden értékelés alapja a felmérés és a digitalizáció, ezzel egyen rangon kell megjelenjen a megfelelő műszaki és kutatási vizsgálat.

Vukov Konstantin „Alvó örökség: görögkeleti templomok Magyarországon” című előadásában a görögkeleti templom sajátosságait, liturgiai adottságaiból adódó sajátos téralakítást és a belső berendezések jelentőségét is megismerhettük. A templomok berendezései, belső művészeti értékei komolyan veszélyeztetettek. Ahol a közösségüket veszített épületeket kiürítve hagyták hátra a településnek, az új funkció nem mindenhol volt tisztelettel a szakrális előzményekre.

Nagy József András „A magyar vidéki örökség veszélybe került gyöngyszemei: falusi református templomok Észak-Magyarországon” előadásában a társadalmi átalakulását, a helyi közösségek lehetőségeit elemezte a felvezetéskor. Jelenlegi gyakorlatunk nem teszi lehetővé a minősített szakemberek bevonását értékeink megmentésébe, ugyanis egyedül az árak és nem a szakértelem, a jogosultság határozza meg a munkacsoportokat. Ennek következményeire számos szemléletes példát láthattunk. Ugyanakkor nem elég értékeinket megújítani, felújítani, azokat rendszeresen gondozni is szükséges. Az építőanyagok tartóssága, a felújítás koncepciója és a közösség gondoskodása nem választható külön egymástól.

Klaniczay Péter előadása a „Pest megyei zsinagógák sorskérdéséről”-ről szólt. Az albertirsai zsinagóga szakszerűen helyreállított épületét a konferenciának otthont adó helyszín élményeként is megtapasztalhattuk. Számos történeti épület közül a megyében az említetten kívül már csak a váci, a ceglédi és az abonyi épület áll. Ezen épületek sorsának elemzésekor meghatározó mindenhol az elhivatott, értéktisztelő helyi személyiség, aki vállalja és fontosnak tartja a település története, és jövője szempontjából a történeti érték megújulását.

Hajdú Nagy Gergely „Spirituális táj: „kis” építészeti alkotások tájkarakter alakító szerepe, megőrzésük lehetőségei címmel táji elemek” címmel a spirituális tájat meghatározó olyan „kis táji elemek” érték-, és tájkarakter meghatározó szerepéről beszélt, amelyek védelme jelenleg egyáltalán nem megoldott. A fogadalmi kápolnák, a kálváriák, a keresztek, stb. sokszor kívül esnek a településvédelem figyelmén, pedig történeti folytonosságot, területhasználatot idéző, történeti és sokszor művészettörténeti értéket is képviselő értékek.

Nagy Gergely Domonkos „Pusztuló szakrális családi örökség” előadásában egy sajátos templomtípus veszélyeztetettségére hívta fel a figyelmet. A kastélyok, kúriák mellé emelt templomok, kápolnák más tulajdonba kerültek, mint a reprezentációt szolgáló épületek. A környező település saját központjába épített új templomot, a régit a gyülekezet így felhagyta. A tolnai példákön láthatók ezeknek a különös sorsú értékeknek a bizonytalan jövője.

Vukoszávlyev Zorán „Új gondolkodás? - Szakrális építészet a XX. században” címmel egy adatbázis létrehozása kapcsán mutatta be azokat a lehetőségeket, ami a rendszerezett adatfeldolgozásban rejlik. Egyetemi kutatóprogramként indult a huszadik század 20-as 30-as években épült templomainak értékvizsgálata. A nagyszámú szakrális épület felmérését kiterjesztették a szocializmus idején emelt templomépületekre is. A vizsgált emlékek rendszerezése, a templomépítészet és a politikai környezet párhuzamai fontos következtetésekre adott lehetőséget.

Arnóth Ádám „Kitekintés: egyházi épületek újrahasznosítása” címet viselő előadásában európai körképet mutatott be a funkciójukat veszített épületek újrahasznosításáról. A példák sora nem csak építészeti, hanem erkölcsi, etikai kérdéseket is felvetett.

A konferencia utolsó felvonásaként **Fejérdy Tamás** ismertette a konferencia résztvevőinek előzetesen is kézbe adott „Felhívás tervezet”-et.

Ennek célja, hogy rávilágítson azokra a meghatározó szakrális történeti értékeinkre, amelyek különösen veszélyeztetetteké váltak. Ezek megmentésére tesz javaslatot a Felhívás. A Felhívást egyhangú véleménnyel fogadták el a konferencia résztvevői.

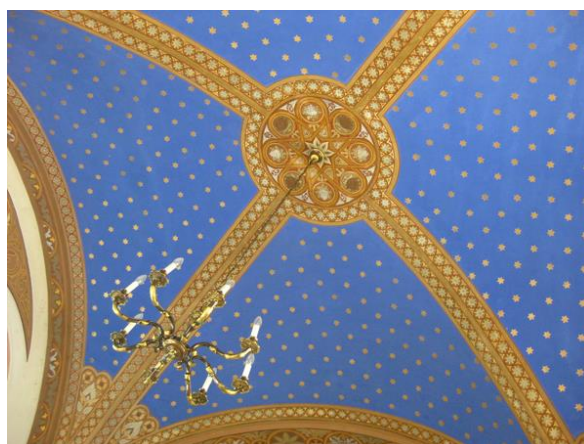
A zárszót követően a közgyűlés és a konferencia résztvevői Klaniczay Péter vezetésével és szakavatott vezetésével megtekintették az egész napos rendezvény helyszínének helyt adó Zsinagóga épületét, majd ezt követően Albertirsa műemlékei közül az evangélikus templom és a Szapáry-sírkápolna helyszíni bejárásával és bemutatásával zárult az egész napos rendezvény.

Zsinagóga

Evangélikus templom

Szapáry-sírkápolna

Kedves ICOMOS Tagok, Kedves Barátaink,

Szomorú szívvel tájékoztatunk Titeket, hogy május 29-én elhunyt prof. Michael Petzet, bajor művészettörténész, évtizedeken keresztül a Bajor Műemléki Hivatal vezetője és az ICOMOS Német Nemzeti bizottságának elnöke, kilenc éven keresztül az ICOMOS korábbi nemzetközi elnöke. Michael Petzet nemcsak kiemelkedő tudású, fáradhatatlan szorgalmú és eredményes szakember, hanem nagyszerű ember, Magyarország, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság hűséges barátja, támogatója is volt. Életművének értékelésére az elvesztése felett érzett fájdalomnak az óráiban aligha lehet vállalkozni – az biztosan állítható, hogy a műemlékvédelem terén, főleg elméleti munkásságát tekintve mind hazájában, mind nemzetközi vonatkozásban maradandót alkotott. Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság korábban Möller István Díjjal is elismerte e munkásságot, beleértve a bennünket mindig támogató hozzáállását is.

Együttérzésünket és részvétünket fejezzük ki a gyászoló Családnak, az ICOMOS Német Nemzeti Bizottságának, az egész ICOMOS-nak. Emlékét megőrizzük, nyugodjék békében!

Nagy Gergely elnök

Fejérdy Tamás tiszteletbeli elnök

ICOMOS MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG

<https://www.icomos.org/en/78-english-categories/59079-in-memoriam-michael-petzet>

Written on 03 June 2019.

In memoriam : Michael Petzet (1933-2019)

ICOMOS community mourns the passing of Prof. Dr. Michael Petzet, its Honorary President, who died unexpectedly on Wednesday, 29 May 2019. He dedicated his life to the protection and conservation of the world's cultural heritage – for which he always advocated with strong opinions and clear purpose.

Michael Petzet studied art history and archaeology in Munich and Paris from 1951 to 1958 and after his doctorate worked in museums and the Palace and Gardens Administration in Bavaria.

In 1974, he was appointed Bavarian Conservator General, an office he held until 1999. From 1988 to 2012, he was President of the German National Committee of ICOMOS and from 1999 to 2008 President of ICOMOS international.

A specialist on French architecture of the 17th and 18th centuries, as well as the art and cultural heritage of Bavaria (in particular on the castles of King Ludwig II and the architecture of historicism), Michael Petzet also made major contributions to the principles of contemporary monument conservation worldwide through his numerous publications and writings. His ICOMOS presidency saw the production of a large number of publications – notably in the "[Monuments & Sites](#)" series, which included important works such as "The World Heritage List: What is OUV? Defining the Outstanding Universal Value of Cultural World Heritage Properties" and "The World Heritage List: Filling the gaps - an action plan for the future".

An internationally recognized expert, also on World Heritage issues, he is regarded as a pioneer of preventive monitoring and founded the ICOMOS publication series "[Heritage at Risk](#)" to draw attention to the multiple dangers faced by heritage world-wide and share suggestions for solving these.

His international fieldwork took him among other to China where he led joint German-Chinese projects with the Museum of the Terracotta Army and the Temple of the Great Buddha of Dafosi in Shaanxi Province, and later to Afghanistan, where, together with ICOMOS, UNESCO, Japan and Germany, from 2002 he was leading projects on the safeguarding of the remains of the Bamiyan Buddhas, in very difficult circumstances.

In 2013, Michael Petzet was awarded the Karl-Friedrich-Schinkel-Ring by the Deutsches Nationalkomitee für Denkmalschutz for his lifetime achievement – as well as the Order of Merit of the Federal Republic of Germany.

He was honorary professor at the University of Bamberg and taught at the Academy of Fine Arts and the Technical University in Munich.

Larger than life, combative and creative, not adverse to some controversy, passionate about his work and the organisations he served with devotion, deeply knowledgeable of cultural heritage – he will be missed by all his colleagues and friends around the world. ICOMOS thoughts and condolences go to his family – and we share in their sorrow.

Obituaries:

<https://www.br.de/nachrichten/kultur/bayern-langjaehriger-chef-denkmalpfleger-michael-petzet,RS3IAtR>

<https://whc.unesco.org/en/news/1981>

<https://www.iccom.org/news/michael-albert-petzet-1933-2019>

<https://www.augsburger-allgemeine.de/kultur/Bayerns-Denkmalchutz-hat-diesem-Mann-viel-zu-verdanken-id54468761.html>

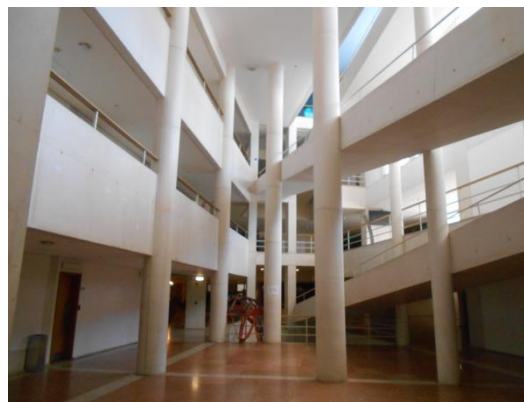

Európai elnökök tanácskozása

2019. június 13-16 - Lisszabon

I.

Grellan Rourke, az ICOMOS alelnöke az európai regionális ülést Portugáliába, Lisszabonba hívta össze ebben évben. Az egyetem adott otthont a rendezvénynek.

Az egyetem épülete

Talán a helyszín, talán a nemzeti bizottságok aktivizálódásának is köszönhető, hogy igen sok tagország tartotta fontosnak a részvételt. Most olyan országok is kapcsolódtak a rendezvényhez, mint a ritkábban megjelenő Albánia, Dánia, vagy Izland. Rég volt olyan, hogy összesen 28 ország képviseltesse magát. Persze az sem elképzelhetetlen, ha az ICOMOS növekvő népszerűségének köszönhető az előrelépés. A szerényebbek 1-2, de leginkább 3-4 fővel jelentek meg az eseményen. A rendezvény szomorú napirenddel kezdődött. Ahogy Híradónkból is értesülhettek tagjaink, az ICOMOS elveszítette volt elnökét. A közelmúltban elhunyt Michael Petzet professzorról Jörg Haspel, a német ICOMOS elnöke mondott méltató szavakat, majd néma főhajtással emlékeztünk a szakmailag mindig meghatározó véleményű szakemberre és mindig mindenkihez közvetlen személyiségére. Magyarországon is többször járt segítve a magyar műemlékvédelem ügyét, vagy éppen a legfontosabb eredményeket osztotta meg a magyar szakemberekkel.

A szakmai munka az Európai Örökség Évének a beszámolójával kezdődött. A tematikus év egyik legfőbb célja volt, hogy körvonalazódjon egy szakmailag is elfogadott európai követelményrendszer, ami közös vezérelvként szolgálhat minden kulturális örökséggel kapcsolatos, vagy arra hatással lévő beavatkozáshoz. Az Európai Év alkalmas volt arra, hogy felhívja a figyelmet a jelenlegi gyakorlat ellentmondásaira és ezzel a kérdéskör jelentőségére is. A nagyszámú rendezvény, a résztvevők meglehetősen magas száma azt sugallja, hogy a 2018-as évben valami elkezdődött. Bénédicte Selfslagh ismertette a 2018-as európai örökség éve program eredményeit. 37 országban szerveztek eseményeket, 18 000 rendezvény szerepelt a programban, 30 millió látogatót jegyeztek. Az Európai Kulturális Örökség Napokon 70 millió látogató vett részt a különféle rendezvényeken. A program előrevetítette annak a szándéknak a megvalósulását, hogy az európai tagállamok közösen léphessenek fel közös örökségi értékeik megőrzése érdekében. Svédországban az ICOMOS, az Európa Tanács, az Europa Nostra rendszeres fórumon keresi a támogatott programok optimális örökségvédelmi vonatkozásait és az alapelvek érvényre juttatását. A „Kulturális örökségvédelmi követelmények az európai támogatottságú programok esetében” program ennek az évnek az egyik kiemelkedő eredményének tekinthető. Egyértelműen megfogalmazott cél, hogy az Európai Örökség évének eredményei talán közelebb hozhatják a döntéshozó politikusokat az örökségvédelem kérdésköréhez, ha megértik annak súlyát és nem utolsó sorban megértik saját felelősségüket, valamint felismerik az örökségvédelemben rejlő lehetőségeket.

Az ICOMOS szempontjából a legígéretesebb eredménynek a pár hónapja írásban is megjelent, de az ICOMOS honlapján is elérhető készített tervezet, ami az EU számára készült, hogy azt a támogatott programjainál követelményként kezelje. A megjelent dokumentum tervezetnek kezelendő, amit a visszaérkezett észrevételek alapján véglegesítenek. Figyelemre méltó Magyarország számára, hogy Romániában a dokumentumnak most készül a hivatalos fordítása. Az európai elnökséget kihasználva Nagyszébenben szerveztek e témáról nemzetközi konferenciát, ahol elsősorban a program társadalmisításának a lehetőségéről érkeztek visszajelzések. A szellemi örökséggel és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatban vetődtek fel kérdések ezen a konferencián. A felvetett gondolat mögött kétségtelenül fontos kérdések húzódnak, amelyeket érdemes beilleszteni a programba. Azonban ennek túlhangsúlyozásával fennáll annak a veszélye, hogy az eredeti program célja háttérbe szorul, mint ahogy az az európai támogatási rendszernél is látható a követelmények túlbonyolítása, vagy az egyes szempontok háttérbe szorulása miatt. A román kultúrpolitikai aktivitás a magyarnak is példa lehet. Érdemes hivatalosan is eljuttatni a dokumentációt a hivatalos műemlékvédelem intézményének annak érdekében, hogy ezzel is segítse az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a hazai műemlékvédelem koncepciójának összehangolását az európai törekvésekkel.

A dokumentumról általánosságban elmondható, hogy a legtöbb országban igen kedvező a fogadtatása. Az EU részéről megalapozottabb támogatási rendszert ígér, az ICOMOS számára pedig a szakmai együttműködési lehetőséget jelent. Ugyanerről beszélt az európai csoport elnöke, Grellan Rourke is, aki a program előkészítéséről, az EU-val történő tárgyalásokról és megállapodásokról beszélt. A programot 2016-ban készítették elő, a feladatot 2017-ben véglegesítették, ekkor az alapkérdéseket is pontosították. Az év végén hozták létre a munkacsoportot, aminek első feladata volt a követelmény rendszer vezérvonalának meghatározása. Stefano Musso olasz építész professzort választották a csoport vezetőjének, a program koordinátorának. A vezérelvek elfogadását követően Európa majd minden országára kiterjedő és majdnem minden érintett szakterületet felölelő szakértői csoportülés volt a kérdéskör kitágítására. A munkacsoport ezeket az észrevételeket fejlesztette és rendszerezte a további ülésein, aminek végén munkaanyag készült, amit a velencei tanácskozáson már végrehajtás szinten is érintett vezető tisztségviselőkkel sikerült tovább egyeztetni. A munkacsoportban 7 ország képviseltette magát, Fejérdy Tamás korábbi elnök javaslatára a később újra megválasztott jelenlegi magyar elnök is a munkacsoport tagja lehetett. Az európai finanszírozású programok és a Quality Heritage dokumentum a 2020-ra tervezett Horizon Platform-hoz lenne szerencsés illeszteni.

Konferencia

Jörg Haspel az Új Városi Agenda mintaprogramjáról beszélt. A mintaprogramban Nagykanizsa is szerepel. Katowice, Firenze, Berlin, Gyulafehérvár, Bordeaux, Ubeda (ES), Jurmala (LV), Espoo (FI) és Kazanlak (BG) alkotja az együttműködő településeket. Céljuk, hogy a településfejlesztésben és a települési stratégiában az Örökség és a Kultúra új meghatározó szempontként jelenjen meg. A helyi kultúra, a helyi szakértelem, kézművesség megőrzésének lehetősége a pénzügyi fenntarthatósági kérdéseket azonos szinten illenék kezelni. A fenntartható társadalom a meghatározó, ahol a kultúra megőrzése is alapvető célként kezelendő. A klímaváltozás következménye továbbra is meghatározó kérdés marad, de a migráció, mint a helyi kultúrát felváltó új közösség új, jelentős hatással van a kialakult, védett kulturális környezetre, ahogy azt az előadásból megtudhattuk.

Bogusław Szymgin a Lublini egyetem építész professzora rendkívüli lehetőséget ajánlott az ICOMOS európai csoportja számára. Ajánlata arról szólt, hogy az egyetemi kiadványba társkiadónak hívták az európai csoportot. Az évi két publikációban Európa minden országából fogadnának színvonalas

tanulmányokat, ami a magyar ICOMOS tagok számára is lehetőséget teremthet. Más szempontból is kölcsönösen előnyös lehet, ha kialakul az egészséges együttműködés, mert a meglévő nemzetközi angol nyelvű publikációs lehetőségeket a fiatalabb generáció tagjai nehezebben tudják elérni. Az előzetesen tervezett tematika szerint az első három szám az anyagokkal, az építészettel és a települési szempontokkal kíván foglalkozni.

A párizsi Notre-Dame helyreállításának a kérdéseiről is értékes előadást hallhattunk. Az ülésen a helyreállítás lehetőségéről és a Velencei Karta elveinek összevetéséről tartott előadást Jean-Francois Lagneau és Florence Babics. Bemutatták, hogy minden adott az ismert állapot hiteles visszaépítéséhez. A Velencei Karta szelleme is leginkább a tűz előtti szerkezetek helyreállítását kívánja. Több hozzászólás hangzott el, mindenki a Viollet-le-Duc féle állapot szerinti megújulás szükségességét hangsúlyozta.

A feltörekvő nemzedék csoportmunkáját is bemutatták. 585 tag szerepel a csoportban, 24 országból.

Nils Ahlberg a Water Heritage eredményeiről számolt be, amikor bejelentette, hogy a vízépítés és vízgazdálkodás körében sikerült megjeleníteni az örökségvédelem érdekeit is, mint meghatározó szempontot. A 2019 augusztus 25-30 között szervezett World Water Week-en az egyik szekcióban most először a kulturális örökségi vonatkozások is megjelennek. A római-parti vízvédelmi rendszernek a kritikusai pontosan ezeket a kérdéseket vetették fel, amihez hasonló elvi kérdések most nemzetközi fórumot is kaptak. Az ICOMOS és az IUCN együttes fellépése várható ezen a fórumon.

A huszadik századi örökség veszélyeztetett helyzetét Serge Pitiot elemezte. Az anyaghasználat, a betonszerkezetek helyreállíthatósága, az általános szemlélet valamint e veszélyeztetett korszak és a napjaink közötti viszonylag kis időtáv kritikus helyzetbe hozta huszadik századi értékeinket. Mindenek előtt inventárium összeállításának szükségét hangsúlyozta, ami a védelem alapjául kell szolgáljon. Válasz nélkül hagyott francia kezdeményezést is felvetettek, hogy az egyre szaporodó világörökségi sorozatjelölésekre egy európai munkacsoportot hozzanak létre a helyszínekkel kapcsolatos feladatok és irányadó elvek összehangolására.

Mindenre kiterjedő beszámolót hallhattunk az ICOMOS világörökségi helyszínekkel kapcsolatos munkájáról. A területi egyenlenségek, a veszélyeztetett helyszínek értékelése különös hangsúlyt kapott. A bécsi veszélyeztetett helyszín okainak taglalása Budapest számára is tanulsággal szolgálhat. Ott a liberalizált tetőtérbeépítés eredménye a két-három szintes bécsi tetőterek, amelyek teljesen megváltoztatták a település városi karakterét. Hasonló aggodalomra adhat okot a magasházak megjelenése a világörökségként jegyzett városképben. Egyértelmű, hogy a nem megfelelő szabályozásból milyen káros következmények származnak. Ez annál is tanulságosabb, mert Magyarországon pár hónappal ezelőtt fogadták el a tetőtérbeépítésekkel kapcsolatos szabadabb szerkesztési elveket, ami a bécsihez hasonló módon veszélybe sodorhatja Budapest historikus városképét. Az alkalmatlan anyagok, a fény újszerű használata mind kedvezőtlenül jelennek meg a történeti környezetben. Az ICOMOS világörökségi munkájában a helyi közösségek érdekeit, a helyi kultúra fenntartását tartja leginkább támogatásra, segítségre érdemesnek. A turizmust ennek a szempontnak az elsődlegességére figyelemmel lenne szabad csak kezelni. A fenntartható turizmus ismérve nem a korlátlan bevétel, az ingatlanpiac kiszolgáltatása a külföldi befektetőknek, hanem a helyi kultúra, a helyi kulturális értékek és műemlékek megőrzését és összefüggésükben való fenntartását jelenti. Az új anyagok, az új épületek veszélyein túl fontos, hogy az építéskultúrával kapcsolatban kiadott Davos-i nyilatkozat az új építés - építészet alkalmazkodóképességét és alázatát ösztönzi, a hely szellemének megőrzése érdekében.

Az ICOMOS évek óta tiltakozik az oslói városháza lebontása ellen. A rangos modernista épület elbontására már a bontási engedélyt is kiadták. A norvég kollégák örömmel számoltak be arról, hogy olyan nagyszabású lakossági tiltakozással váltott ki az értelmetlen engedély, hogy jobbnak látták visszavonni a bontási engedélyt. Az épülettel kapcsolatos jövőbeli elképzelésről még nem kaptunk tájékoztatást, de a helyiek indokoltnak tartják a további éberséget.

A rendezvényeken mindig kettős figyelemmel érdemes követni az eseményeket. Más országokban mi a tapasztalat, illetve az ottani kérdések hogyan jelennek meg, vagy fognak megjelenni Magyarországon is. Idén talán a megszokottól is több párhuzam volt felismerhető, ami azt is jelenti, hogy a világtendencia minden káros következményével itthon számolni kell. Érdemes mások példáiból tanulnunk. A találkozón való részvételünket az NKA támogatása és Keller Annamária és Pakulár Ibolya szervezőmunkája segítette.

Nagy Gergely

II.

2019. június 13-17. között Lisszabonban került sor az ICOMOS Európai Elnökök Találkozójára és a hozzá kapcsolódó szakmai programokra, a találkozónak és a konferenciának az egyetem épülete adott otthont. A megbeszélések mellett a szervezők szakmai kirándulásokkal is színesítették a programot.

Június 13-án délután a Lisszabontól mintegy 30 kilométerre levő Mafra városába mentünk. Az autóbusz az autópályán haladt, először a külvárosokon át: ameddig a szem ellát tízemeletes házak kúsznak fel a dombokra, kevés zölddel. A táj végig hegyes-völgyes. Mafra-ban Portugália egyik nevezetes műemléke a Királyi palota és kolostor, vagy Palotakolostor áll. A XVIII. században építették egy olasz tanultságú német építész (Johann Friedrich Ludwig) tervei alapján. Hatalmas épületegyüttes, szimmetriatengelyben a kéttornyos, kupolás templom, két oldalt és hátul a kétemeletes, hatalmas palotaszárnyakkal, a jobb és baloldalon zömök, kupolás tornyokkal. A lakosztályokban fantasztikus enteriőrbemutatók sorával találkozhat a látogató. Az épületben bemutatják a szerzetesek celláit és kórházát is, valamint több palotakápolnát.

Vezetett séta a Mafra-i együttesben

Szerzetesi betegágyak Mafra kolostorában

A főhomlokzat mögötti, királyi és királynői lakosztályt összekötő terek egy kétszáz méter hosszú enfilade-ra fűződnek fel. Az épület leginkább csodálatra méltó történelmi belső tere a könyvtárterem. Barokk könyvszekrények és galéria egységesen fehérre festve, gazdag fafaragással, egyforma, aranyozott bőrkötésű könyvekkel, mintegy ötven méter hosszban, érintetlenül a XVIII. század óta. A szakmai vezetésnek köszönhetően felmehettünk a templom padlására, ami a kéthéjú boltozat közötti bűvöteret jelenti, állva éppen el lehet menni benne, és onnan lehet kijutni a tetőre. A templom teteje kőlapokkal van burkolva, különlegesen kialakított vízelvezető csatornákkal és vízköpőkkel. Tanulságos, és rendkívül figyelemreméltó volt, hogy az egész épületben nem láttunk egyetlen menekülési útvonal jelzőt, egyetlen kamerát, füstérzékelőt, biztonsági világítást, hangszórót, semmit. Ezen kívül természetesen az összes ajtó és ablak építéskori, a cseréjük, a korszerűsítésük fel sem merül. Sok teremben a barokk szimmetria kedvéért az igazi ajtó-ablak mellé, vagy azzal szemben megfestett szerkezetek rajzai hitelesítik a meglévő nyílászárókat.

Június 17-én szintén szervezett kirándulás keretében Porto meglátogatására került sor. A hét órakor induló vonat elérése Lisszabonban nem egyszerű feladat, ugyanis a metró csak fél hétkor indul. A nagysebességű vonat általában 220 km/órás sebességgel száguldott, ilyen módon a közel 300 kilométeres távolság leküzdésére mintegy 2 és fél órára volt szükség. Portóban a vasútvonal egy alagúton keresztül érkezik meg közvetlenül belváros szívében álló fedett csarnokba, a pályaudvar előcsarnokának a falát teljes magasságig borítja az országra oly jellemző – többnyire kék-fehér – mázas csempe az azuleju. A város magas dombokon terül el, és lenyúlik a Duero folyó partjáig, a két partot magasan vezetett hidak kötik össze, közülük a legfontosabbak a Gustave Eiffel irodája által a XIX. század nyolcvanas éveiben tervezett, rácsos szerkezetű acélhidak. Fantasztikus látvány mind a kettő. Közöttük, illetve mellettük további hidak feszülnek a két part között.

A város katedrálisa egy XII. századi, háromhajós, hevederes dongával fedett tér, keresztházzal, újabb szentéllyel, és egy későromán-koragót kerengő kapcsolódik hozzá, XVIII. századi kék-fehér csempékkel. Az előtte levő térről csodálatos kilátás nyílik a városra.

Séta a Porto-i sikátorokban

Porto festői folyóparti várfalra épült házsora

A város legfőbb problémája a túlzott méreteket öltő turizmus. A város világörökség, tele van turistával. Az ide látogatóknak lakni kell valahol, ezért egyre többen vásárolnak fel lakásokat a belvárosban befektetésként, hogy airbnb formában kiadják őket. Az árak emelkednek, a helyiek már nem is tudják megfizetni, nem jó itt lakni, hiszen állandóan tömeg van, minden drága, autóval nem lehet bemenni, így az állandó lakosság kiszorul a történelmi belvárosból. Hasonló a helyzet, mint Velencében, Prágában, Barcelonában és – tegyük hozzá – Budapest bizonyos kerületeiben. A „fejlődés” másik következménye, hogy befektetők egymás melletti házakat vesznek meg, a homlokzatokat tarják csak meg, ami mögötte van, azt vagy elbontják, hogy kinyerjék belőle az értékes építőanyagot, vagy csak hagyják összeomlani, sok helyen az ablakok bedeszakázva, belül már romok. A homlokzatok mögött aztán egyszer talán épül egy új épület, aminek már semmi köze nincs az eredetihez, a hagyományoshoz. A faszadizmus tipikus példája. A városban látható több uniós forrásból „felújított”, műemléki szempontból ugyanakkor jellegtelenné varázsolt, uniformizált homlokzatú épület is. Egyesek csak a színes csempeburkolatot bontják a házokról és adják el darabonként jó pénzért.

Mindeközben a város rendkívül festői: szűk, dombra fel-dombról le kanyargós sikátorok, dézsában, vagy talpalatnyi területen növények, azokon a házakon, ahol még valóban laknak, száradó ruhák az ablakban, keskeny, ódon házak, kis téren egy hatalmas egykori jezsuita templom, kilátás a folyó völgyre vagy a másik dombgerincen húzódó városrészre. A folyópartra érve újabb festői városképek sora, a túlsó parton régi raktárak, fenn a dombon modern városnegyedek, az innenső oldalon a városfal megmaradt szakasza, mögötte a vízre néző házak együttese, a folyón hajók, a dombok magasságában pedig a hidak.

Néhány fellelhető római épület maradványát és a középkori várost ábrázoló makettet egy középkori épületben kialakított várostörténelmi múzeum mutatja be.

XIX. századi kereskedelmi épület az acélszerkezetű vásárcsarnok, mely egykor egy fedett-nyitott tér volt, három hajós, a felújítás során azonban a két szélső hajóba egy-egy túlzott méretű dobozt építettek be, ettől az eredeti térélmény elveszett, de a régi szerkezet áll, végső soron bármikor visszaállítható eredeti formájába.

A modern művészetek múzeumának épületét Alvaro Siza tervezte. A múzeum egy húszas években épült art-deco stílusú villa kertjében áll. Nagyvonalú terekkel, hatalmas szobákkal, óriási ablakokkal, gyönyörűen helyreállítva – vagy pontosabban megőrizve. Kicsit más történetet futott be, mint a mi hasonló korú épületeink: az eredeti tulajdonos egy évtized után eladta, de a nyolcvanas évekig egy család lakta(!), akkor vette meg az állam és nyitott benne múzeumot. Minden burkolat a padlón, a falon, minden ajtó, ablak, kilincs, stukkódísz a helyén van, sőt az eredeti berendezés meglévő darabjai is a helyükön állnak. Minden szoba előtt fénykép a korabeli enteriőről. Érdekes, hogy a ház térszervezése még inkább a historizáló világhoz kötődik, nagy látványos tengelyek futnak végig a tereken, a díszítése azonban már többnyire szakít a klasszikus formákkal. Egyedül a belső átrium emeletén fut körbe egy fogsor, ami történelmi építészeti elemként értelmezhető. A villához csodálatos park is tartozik, szökőkutakkal, vízesésekkel, növényekkel évtizedek alatt befuttatott támfalakkal, és a parkban a kortárs művészet alkotásaival.

Megőrzött és felújított százéves fa lépcső és korlát az egyetem építészeti épületében

A portói program záró helyszíne az egyetem építészeti épületgyűjtése volt, ennek az építész is Alvaro Siza. Az egyik épület egy régi, XIX. századi villa, amit felújítottak. Természetesen az ajtók, ablakok, kilincsek megmaradtak, akárcsak a lépcsőkorlát, ami nem magasabb 80 cm-nél, és a felújított fa lépcsőt is használják. Mellette van az új épület, amely öt tömbre van bontva, ezek szélességi mérete a domboldal történeti beépítésének ritmusához illeszkedik, magasságuk eltérő, de van négyemeletes is. Az új épület fehérre festett, kívülről teljesen egyszerű, az ablakok, árnyékolók a belső funkciók szerint helyezkednek el. A kampuszon az egész terepet támfalak, tereplépcsők tagolják, végtelenül egyszerű korláttal (egy kapaszkodó és egy vízszintes osztó), de sok helyen korlát nélkül. Ugyanez a nagyvonalúság a belsőben is megjelenik, ugyanolyan korlátok, gyönyörű részletekkel szerkesztett lépcsők, rámpák. Bent lázas munka folyt, a hallgatók leadásra készültek (vasárnap délután!), látszik, hogy a 0-24-ben nyitva tartott műterem működik. Maketteznek és rajzolnak – kézzel, gyönyörűen!

A konferencia szüneteiben adódott lehetőség ismerkedni Lisszabon műemlékeivel is. A város történetének meghatározó eseménye volt az 1755-ös földrengés, melyet tűzvész és szökőár követett, aminek következtében az alacsonyan fekvő, a mai Baixa helyén elterülő városrész, teljesen elpusztult, ezt a XVIII. század végén egységes stílusban építették újjá. Az Alfama negyed a mai napig őrzi középkori jellegét: keskeny, kanyargó, lépcsős sikátorok, közöttük a szélesebb utcákban kanyarog a város jelképeként is megjelenő, menetrend szerint közlekedő nosztalgia villamos vágánya. (Elgondolkodtató, hogy Magyarországon szinte az összes selejtezésre kerülő tömegközlekedési járművet azonnal szétbontják, pedig a második világháború utáni villamospark gerincét adó UV típusokból minden bizonnyal hasonló népszerűségnek örvendő nosztalgiajárat lenne – azaz lett volna – működtethető például a kettős villamos Duna-parti vonalán; még hozzá jelentős rekonstrukció, újjáépítés vagy felújítás nélkül, pusztán a meglévő járműállomány megőrzésével és karbantartásával).

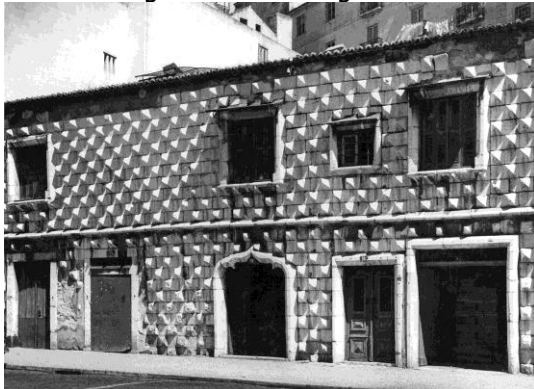

A hegytetőn álló Szent György vár a Graca és az Alfama utcáin keresztül érhető el. A vár területén belül izgalmas az arab hódítás korából származó romegyüttes bemutatása: a romok fölé, de azoktól eltartva könnyűszerkezetes falak épültek, hogy a térstruktúra érzékelhető legyen.

Az eredetileg templom céljára épített Pantheon a XVII. századi portugál barokk egyik kiemelkedő alkotása, egy görögkereszt alaprajzú, centrális tér.

Érdeemes megjegyezni, hogy a belváros mindenhol(!) helyi(!) fehér mészkő kiskockákkal van burkolva, amibe helyenként fekete mészkő vagy bazalt kiskockából rakott minták jelennek meg. Gyönyörű burkolatok, saját jelleget adnak a városnak! Térkő burkolat sehol. Portugália rendkívül gazdag gyönyörű kövekben, rengeteg helyi és – valószínűleg – Brazíliából származó kő van, gyönyörű felületekkel, szépen megmunkálva, csiszolva vagy éppen hatalmas tömbökben felhasználva.

A belváros műemléki szempontból egyik legérdekesebb épülete a rekonstruált gyémántkváderes ház, a Casa dos Bicos. Az épület a XVI. században épült Francisco de Arruda tervei alapján, majd jelentősen megsérült a földrengésben.

Felső két szintjének újjáépítésére 1981-82 között António Marques Miguel vezetésével került sor. A ház érdekessége, hogy a rekonstruált második és harmadik emelet egykori mérműves nyíláskeretei az eredetit idéző profilozással, de kortárs módon értelmezett kialakítással készültek. Ilyen módon az épület mesterien teremt kapcsolatot a múlt és a jelen között, vagyis a műemléki értékeket használja fel a történelem, a múlt emlékeinek a megismertetése céljából, segíti a szemlélődőt az épület és a történelmi építészet által közvetített szellemi tartalom megismerésében és átélésében.

A Jeromos kolostor hálóboltozatos kerengője

Lisszabon világörökségi helyszíne a Jeromoskolostor. Az épületegyüttes a XVI. század elején épült és a portugál manuel stílus egyik legnevesebb alkotása. A térszervezés még gótikus (hatalmas kereszttház templom, kétszintes(!) kerengő, refektórium, káptalanterem), a minden felületet beborító díszítés viszont már reneszánsz hangulatú. Fantasztikus háló- és csillagboltozatok.

Közelében áll a szintén a világörökség részét képező Belem-torony, mely ugyanakkor, hasonló építészeti stílusban épült és az öböllé szélesedő Teju folyó torkolatát őrizte a nagy földrajzi felfedezések időszakában. Különlegessége, hogy kialakítása egy hajó formáját idézi vissza.

Veöreös András

Fejérdy Tamás a Pannon Egyetem címzetes egyetemi tanára lett

Fejérdy Tamás építészt az FTI-iASK kutatóját, az ICOMOS volt elnökét címzetes egyetemi tanárává fogadta a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kara 2019. június 28-án, pénteken.

A címzetes egyetemi tanárrá avatás ünnepélyes eseményén a Pannon Egyetem rektor-helyettese, Dr. Vonderviszt Ferenc az alábbiakban méltatta az FTI-iASK munkatársát:

“Fejérdy Tamás Építészmérnöki diplomáját 1970-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen szerezte, ahol később Műemlékvédelmi szakmérnöki diplomát és Egyetemi doktori címet kapott. A magyar műemlékvédelem központi intézményének munkatársa, majd vezetője lett. Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság alelnöke volt, jelenleg tiszteletbeli tagja. Számos nemzetközi és hazai tanácskozás, konferencia szervezője és résztvevője. Nemzetközi szakértői és tanácsadói tevékenysége mellett oktatói, kutatói és publikációs munka is fűződik a nevéhez. 2003-ban Magyarország képviseletében az UNESCO Világörökségi Bizottság soros elnöke. Tanít a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, és a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen. Számtalan szakmai elismerés és kitüntetés büszke tulajdonosa.”

Gratulálunk a címzetes egyetemi tanári címhez!

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészmérnöki kara

Rados Jenő Emlékérmét adományozott

Arnóth Ádámnak

a hazai műemlékvédelem értékeinek megőrzéséért és
építészeti színvonalának emeléséért végzett elmélyült
szakmai munkásságáért.

Arnóth Ádám szakmai életútja szorosan kötődik a hazai műemlékvédelemhez. Pályakezdőként helyezkedett el az akkori felügyelőségen, és pályája – különböző megbízások, szervezeti átalakulások és áthelyezések mellett – ma is a műemlékvédelem azóta jelentősen megváltozott szervezetéhez kapcsolódik. A felügyeleti, a tudományos kutatói, az építészeti, a szakmai továbbképzési, a tanácsadói, zsűri és nyilvántartási munkában egyaránt jelentős, meghatározó személyisége lett a magyar műemlékvédelemnek. Szakmai tevékenységét a műemléki építészeti érték iránti feltétlen elkötelezettség, elmélyült szakmai tudás és felelősségvállalás jellemzi. Munkásságával jelentősen hozzájárult a hazai műemlékvédelem értékeinek megőrzéséhez és építészeti színvonalának emeléséhez.

Gratulálunk az elismeréshez!

ICOMOS Híradó,
a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei
Szerkesztőség: H-1113 Budapest, Daróczi út 1-3
Telefon: +36/1/2254966
E-mail: secretariat@icomos.hu
Honlap: www.icomos.hu
Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága
Felelős kiadó: Dr. Nagy Gergely
Szerkesztő: Keller Annamária
HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott)
HU ISSN 2062-4972 (Online)

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság egyéni és jogi tagságával járó előnyök:
- informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb.
- az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén
- ingyenes belépésre jogosító tagsági kártya a világ számos múzeumába, műemlékébe, romterületére
- az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata